

Robert Louis Stevenson Altxorraren uhartea irakurtzeko ariketak

Koaderno honen asmoa ikasleei *Altxorraren uhartea* eleberria irakurtzea erraztea da.

Horretarako, hasieran eta amaieran era orokorreko galderak dituzten fitxak daude; lanari, aldiari edo egileari buruzkoak dira, hain zuzen ere.

Gainerako fitxetan, liburuko kapitulu bakoitzaren edukiarekin lotuta dauden berariazko ariketak ageri dira. Ulermena, analisisa eta adierazpena lantzen dira, batez ere, fitxa horietan.

IRAKURRI BAINO LEHEN: GALDERA OROKORRAK

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Seguru antzean, izenburu hori duen libururen bat irakurrita edo filmen bat ikusita izango duzu. Edonola ere, zer iradokitzen dizu *Altxorraren uhartea* izenburuak?

---

2 Pentsatu al duzu inoiz abenturaren bat izatea? Konta ezazu labur nolako abentura izango litzatekeen.

---

3 Zure ustez, ba al dago gaur egun itsaslapurrik? Nolakoak dira? Zure ustez, liburuetako eta filmetako itsaslapurrak bezalakoak al dira gaur egungo itsaslapurrak?

IRAKURRI BAINO LEHEN: GALDERA OROKORRAK

Izen-abizenak: .....
Ikasturtea: ..... Eguna: .....

4 Sarrerari dagokionez, ba al du kontakizun honek zerikusirik Espainiaren historiarekin?

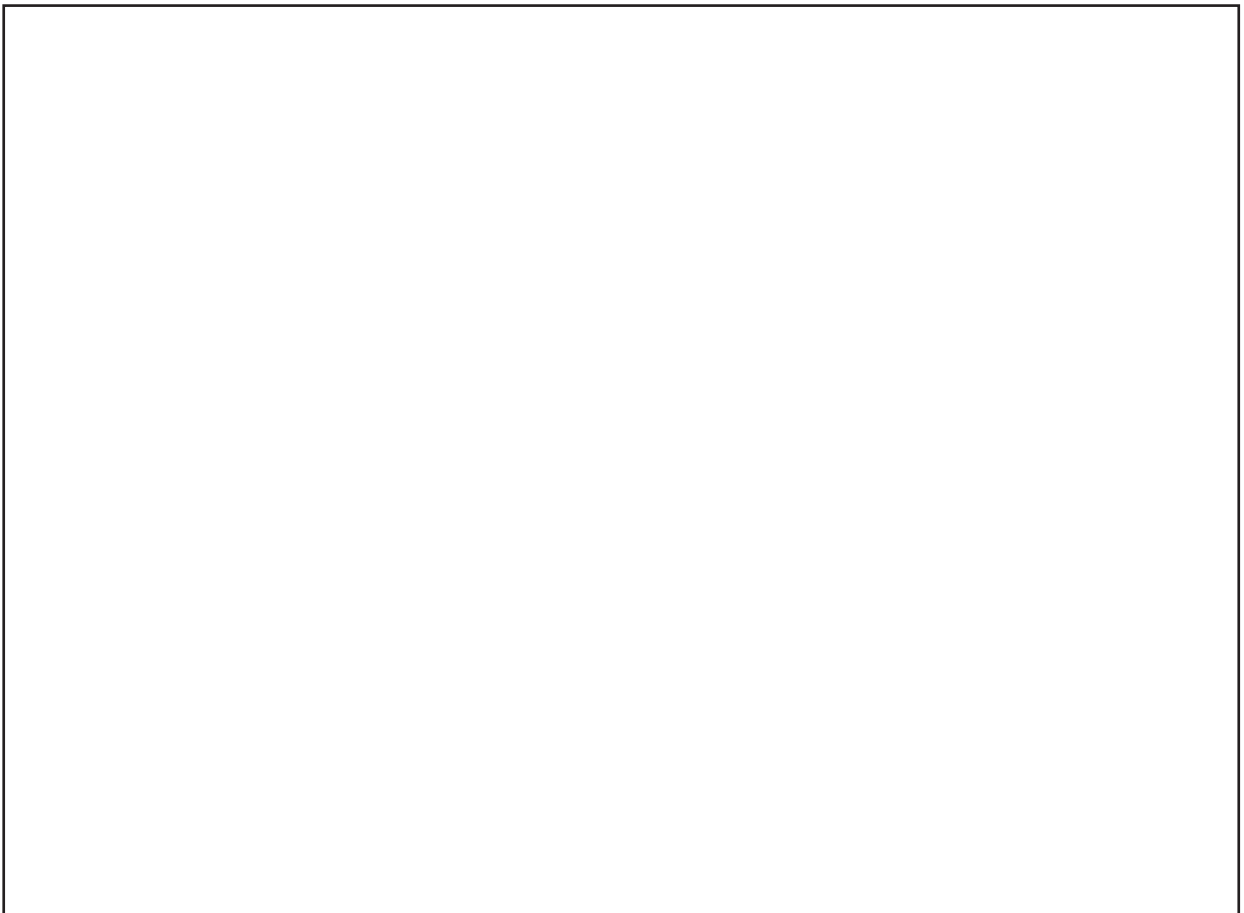

---

5 Marraztu «altxorraren mapa» bat, ustezko altxor ezkutua aurkitzeko argibide eta guzti.

IRAKURRI AHALA: 1. KAPITULUA

Itsasgizon zaharra ostatuan

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Nolako narratzailea ageri da hasieratik? Lehen pertsonan ala hirugarrenean kontatzen du istorioa narratzaileak?

---

2 Zer eragin sortzen du eleberriko lehenengo esaldiak?

---

3 Narratzailearen aitak kapitainak negozioaren hondamendia eragingo zuela uste zuen. Zergatik? Bat al dator narratzailea ideia horrekin? Zergatik?

IRAKURRI AHALA: 2. KAPITULUA

Txakurbeltz agertu eta ezkutatu

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Kapitulu honetan, narratzailea orainaldira itzuli zen une baterako. Zertarako?

---

2 Zer erakutsi zuen Livesey doktoreak «gogoz kontra, hilobitik atera zaitut, Bones jauna» esan zuenean?

IRAKURRI AHALA: 3. KAPITULUA

Marka beltza

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Sarri, itsaslapurrek bi hitzez osatutako ezizenak izaten zituzten. Hitz horiek itsaslapurraren izaeraren edo gorputzaren ezaugarriren bat deskribatzen zuten, hitzez hitz edo metaforaren baten bidez. Asmatu zeuk horrelako beste izen batzuk, bi hitz edo gehiago bilduz:

Txakur + beltz = Txakurbeltz

Bizar + beltz = Bizarbeltz

_____ + _____ = _____

_____ + _____ = _____

_____ + _____ = _____

- 2** Zer eman zion itsuak kapitainari? Zer esan nahi zuen horrek?

IRAKURRI AHALA: 4. KAPITULUA

Kutxa

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1 Kapitulu honek argi erakusten du Stevenson gauza zela irakurlearengan jakin-mina eta tentsioa sortzeko. Zure ustez, nola lortzen zuen hori?

IRAKURRI AHALA: 5. KAPITULUA

Itsuaren amaiera

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Nor ziren zaldizkoak? Zergatik agertu ziren bat-batean, gure lagunak salbatzeko?

---

2 Zergatik joan behar izan zuen Dance ikuskatzaileak, Livesey doktoareari Pewren heriotzaren berri ematera?

IRAKURRI AHALA: 6. KAPITULUA

Kapitainaren paperak

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zergatik esan zuen Trelawney jaunak Jim Hawkins «benetako bitxia» zela? Zer figura erretoriko erabili zuen adierazpen horretan?

---

2 Livesey doktorearen arabera, zer akats zuen Trelawney jaunak?

IRAKURRI AHALA: 7. KAPITULUA

Banoa Bristolera

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Trelawney jaunak, hau da lur-jabeak, gutunean esandakoaren arabera, zer itxaron daiteke tripulazioko jendearengandik?

- 2** Zer hiritan garatzen da kapitulu hau? Aurki ezazu hiri hori Erresuma Batuko mapan. Zerk erakarri zuen Jim hiri horretan?

IRAKURRI AHALA: 8. KAPITULUA

Zantzuak Kataloxa tabernan

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Zer desberdintasun zeuden John Silverren eta Jimek ordura arte ezagutu zituen bukaneroen artean?

- 2** Kapitulu honetan, John Silverrek tabernan ezagutu zuela Txakurbeltz eta berak ezin izan zuela harrapatu kontatu zien Jimek lur-jabeari eta Livesey doktoeari. Pentsatu nola izango zen hiru pertsonaiaren arteko elkarrizketa, eta John Silverrek zer esango zien zehatz-mehatz. Idatzi elkarrizketa hori, estilo zuzena erabiliz.

IRAKURRI AHALA: 9. KAPITULUA

Bolbora eta armak

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Adierazi ea honako hitz hauek egokiak diren Smollett kapitaina nolakoa zen deskribatzeko: arduratsu, atsegin, beldurti, harro, lapur, zorrotz.

---

2 Marinelek ondo zekiten non zegoen uhartea. Zure ustez, lur-jabearen zuhurtziarik ezaren ondorioz al zekiten hori?

IRAKURRI AHALA: 10. KAPITULUA

Itsasaldia

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Bilatu mapa batean non dagoen Portobello, eta lotu aipatzen diren gertaerak liburuaren sarreran esandakoarekin.

- 2** Kapitulu honek ondo erakusten du Stevensonek kapitulu bakoitzaren amaieran jakin-mina sortzeko duen gaitasuna. Azaldu zergatik.

IRAKURRI AHALA: 11. KAPITULUA

Upelean entzun nuena

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

2 Adierazi baieztapen hauetako zein diren egiazkoak, kapituluan kontatzen denaren arabera. Azaldu erantzunak.

a) Flint eta Billy Bones baino itsaslapur ankerragoa zen England.

---

b) Israel Hands ez zen oso adimen handikoa.

---

c) John Silver ez zen itsaslapur arrunta.

---

d) John Silver txikitatik zen herrena, eta horregatik mugitzen zen hain trebetasun handiz makuluarekin.

IRAKURRI AHALA: 12. KAPITULUA

Gerra-kontseilua

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Saldukeria halabeharrez aurkitu zuenean hasi zen Jim gizon bihurtzen. Nola ikusten zuen bere burua une hartan?

- 2** Muinoa lurraldearen goragunea da. Idatzi lurraren goragunea adierazten duten beste euskal izen batzuk.

IRAKURRI AHALA: 13. KAPITULUA

Nola hasi zen uharteko abentura

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Narratzaileak muinoak orratz biluziekin konparatzen ditu kapituluaren lehenengo paragrafoan. Idatzi zeuk beste konparazio bat hemen deskribatutako uhartearen beste osagaietarako: harea horiko zerrendak eta zuhaitz garaiak.

- 2** Bilatu kapitulu honetako adberbio-esapide batzuk:

– Lekuzkoak: _____

– Denborazkoak: _____

– Moduzkoak: _____

IRAKURRI AHALA: 14. KAPITULUA

Lehenengo eraso

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Kapitulu honetan Jim bere abentura-zaletasunaren eta erantzukizunaren artean mugitzen zela ikusten dugu. Nola?

---

2 Ordenatu kapitulan ageri diren honako ekintza hauek:

- a) Jimek lekutik ihes egitea.
- b) Tomen eta John Silverren arteko eztabaida.
- c) Alan erailtzea.
- d) Silverrek Alan erailtzea.
- e) Tomek Silverri atzea ematea eta hondartzarantz abiatzea.

IRAKURRI AHALA: 15. KAPITULUA

Uharteko gizona

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zure ustez, adoretsua izan al zen Jim gizon ezezagunari aurre egin zionean?

---

2 Jimek Ben Gunn erotuta zegoela uste izan zuen, aberatsa zela esan zuenean. Zer uste duzu zuk?

IRAKURRI AHALA: 16. KAPITULUA

Sendagileak jarraitzen du kontakizuna: Nola atera ginen itsasontzitik

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Kapitulu honetan, beste narratzaile bat ageri da. Zergatik? Lotu erantzuna narrazioaren denborarekin.

- 2** Zergatik uste zuen Smollett kapitainak Abraham Grayk jarraitu egingo ziola eta tripulazioko lagunak bertan behera utziko zituela?

IRAKURRI AHALA: 17. KAPITULUA

Sendagileak jarraitzen du kontakizuna: Uharterako azken bidaia

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Kapitulu honetan, kanoi birakaria aipatzen da. Idatzi beste su-arma batzuen izenak.

---

2 Zenbat aldiz joan zen guztira sendagilea uhartera txalupan? Nor joan ziren harekin kasu bakoitzean?

IRAKURRI AHALA: 18. KAPITULUA

Sendagileak jarraitzen du kontakizuna: Lehenengo eguneko borrokaren amaiera

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Narratzaileak honako hau idatzi zuen: «Ordura arte, zorigaiztoko agure hark ez zuen hitzik atera gure arazoak hasi zirenetik; ez zuen inoiz harridura, kexua edo beldurra, ezta adostasuna ere, adierazteko hitzik atera». Zer deritzozu Redruthen jarrera horri?

- 2** Zergatik eskatu zion barkamena lur-jabeak Redruthi?

IRAKURRI AHALA: 19. KAPITULUA

Jim Hawkinsek jarraitzen du berriz kontakizuna: Oholesian babestuta

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Kapitulu honetan, berriro da Jim gertatutakoen narratzaile. Zer puntutan jarraitu zuen kontakizuna? Osoan al dator bat Livesey doktoreak aurreko kapituluan utzi zuen unearekin?

- 2** Zergatik esan zuen Jimek klima eta rona zituela alde?

IRAKURRI AHALA: 20. KAPITULUA

Silverren mezua

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1 Marraztu oholesiaren eta gotorlekuaren planoak, kontuan hartuta orain arte agertu izan diren datuak. Koka itzazu zuzen puntu kardinalak dagokienez, eta idatzi nora bidali zuen kapitainak pertsonaia bakoitza.

- 2 «Desertzio» 'desertatu' aditzarekin lotuta dagoen izena da. Idatzi honako aditz hauen ekintza adierazten duten izenak:

<i>ADITZA</i>	<i>IZENA</i>
Desertatu	Desertzio
Menderatu	.....
Tiratu	.....
Lortu	.....
Aurreratu	.....
Bildu	.....
Aukeratu	.....
Igarri	.....
Erori	.....
Irten	.....

IRAKURRI AHALA: 21. KAPITULUA

Erasoa

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zergatik zegoen hain argi gotorlekuari iparretik erasoko ziotela?

---

2 Adierazi egia (E) ala gezurra (G) diren honako baieztapen hauek:

- Grayk Job Anderson hil zuen.
- Lur-jabea zauritu zuten erasoan.
- Itsaslapur guztiek lortu zuten oholesia zeharkatzea.
- Erasoa bukatu zenean, lau itsaslapur zeuden hilda.
- Leialetako bat ere ez zuten zauritu.

IRAKURRI AHALA: 22. KAPITULUA

Nola hasi zen itsasoko abentura

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Jimek, gotorlekurik atera zenean, gotorlekua defendatzeko osasun onean zeuden bi gizon baino ez zituen utzi. Nor ziren? Zer gertatu zitzaien besteei?

---

2 Zure ustez, zuzen jokatu zuen Jimek, alde egin zuenean? Zergatik?

---

3 Nori esan zion Jimek honako hau «Txalupa aurkituta, nire ihesaldia bukatu zelakoan egongo zarete»? Zer eragin dute irakurlearengan horrelako iruzkinak?

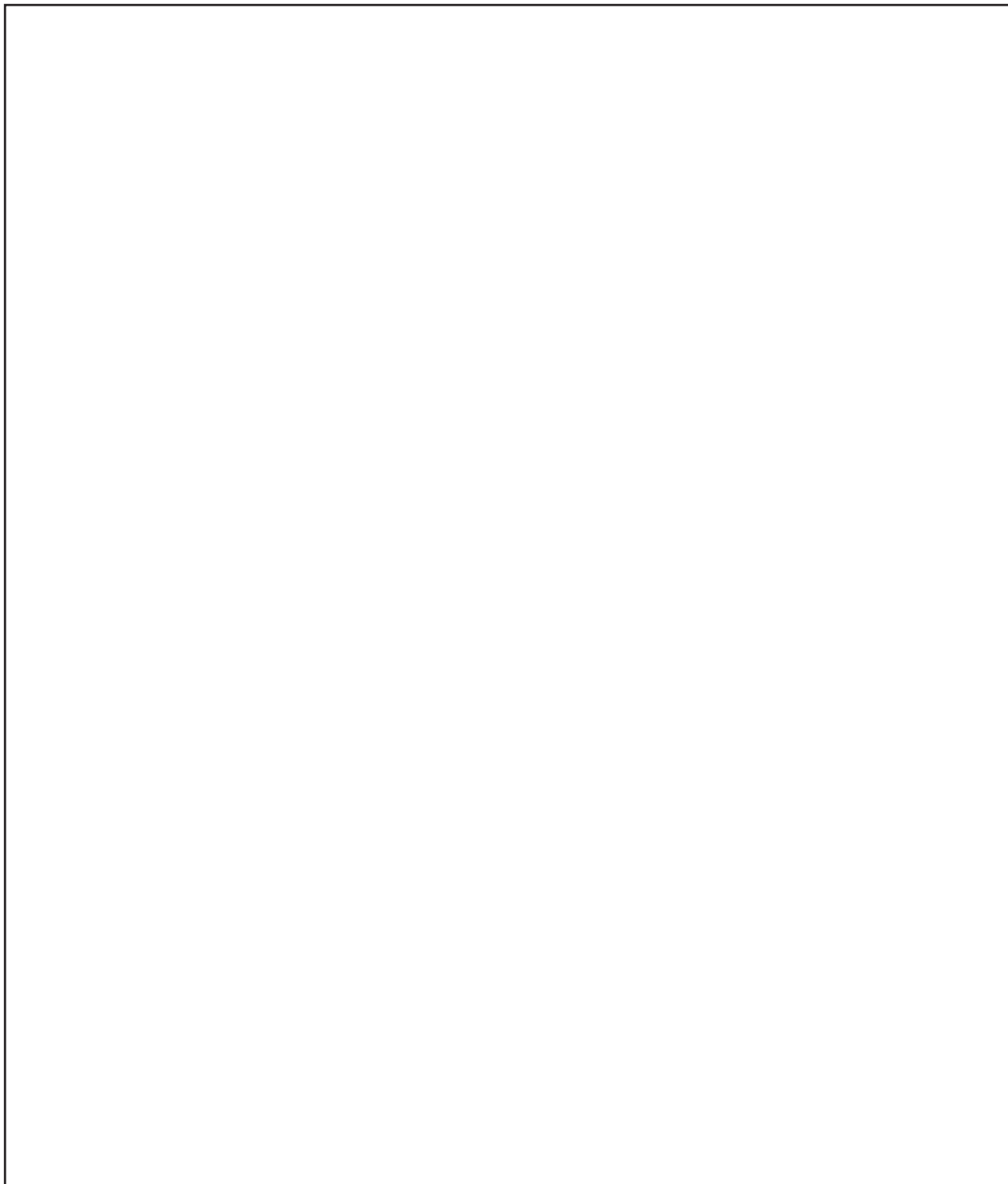
IRAKURRI AHALA: 23. KAPITULUA

Itsasaldiaren mende

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1 Marraztu goleta baten gaueko silueta. Seinalatu marrazkian kroskoa eta mastak.

IRAKURRI AHALA: 24. KAPITULUA

Txalupatxoko itsasaldia

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zergatik igo zen Jim *Hispaniola* itsasontzira?

---

2 Idatzi aurreko kapituluko marrazkiko toki egokietan honako hitz hauek: «branka», «txopa», «ababor», «istribor» eta «maspreza».

IRAKURRI AHALA: 25. KAPITULUA

Nola jaitsi nuen itsaslapurren bandera

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Ordenatu kapitulu honetako gertaera hauek:

- a) Jimek Israel Handsi zauria bendatzen laguntzea.
- b) Israel Handsek Jimi tratua eskaintzea.
- c) Jim satora jaiste.
- d) Jimek ur-zorrotada ona edatea.
- e) Jimek Israel Handsi koñaka ematea.

2 Konparazioa deskripzioak egiteko erabiltzen den literatura-baliabide bat da. Kopiatu hemen kapitulu honetako lau konparazio.

IRAKURRI AHALA: 26. KAPITULUA

Israel Hands

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Kapitulu honetan, narrazioaren sei une desberdin bereiz daitezke. Idatzi esaldi bat, horietako bakoitza deskribatzeko.

- 2** Eleberrian zeharko heltze-prozesuan, Jimek aurre egin behar izan zion heriotzari, ordura arte inoiz egin ez zion bezala. Zer alde dago?

IRAKURRI AHALA: 27. KAPITULUA

Zortziko errealak

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Kapitulu honetan irakurtzen denaren arabera, errudun sentitzen al da Jim, ihes egiteagatik?

- 2** Kapitulu honek ustekabe handia dakarkie Jimi eta irakurleari. Zer gertatu da?

IRAKURRI AHALA: 28. KAPITULUA

Etsaiaren kanpalekuan

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Nola portatu zen Jim kapitulu honetan? Ezertarako balio izan al zion izan zuen jarrerak?

---

2 Nori esker ez zuten hil Jim? Zergatik?

IRAKURRI AHALA: 29. KAPITULUA

Berriro marka beltza

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Nola islatzen da itsaslapurrek John Silverri zioten beldurra?

---

2 Bilatu, ezagutzen ez baduzu, «antagonista» hitzaren esanahia hiztegian. Nor da John *Luzearen* antagonista?

IRAKURRI AHALA: 30. KAPITULUA

Ohorezko hitza

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zer deritzozu Jimek sendagilearen oholesiaren gainetik pasatzeko eta ihes egiteko proposamenari uko egiteari?

---

2 Noiz aldatu zen sendagileak Jimi buruz zuen jarrera?

IRAKURRI AHALA: 31. KAPITULUA

Altxorraren bila: Flinten orratza

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 «Orratz» hitzaren honako esangura hauetako zein dagokio kapituluaren izenburuari? Nola esaten zaie elkarren artean lotuta dauden esangurak dituzten hitzei?

- a) Barra fina, luzanga, zirkularra, punta du mutur batean; metalezkoa izaten da gehienetan, eta lan jakin batzuk egiteko erabiltzen da.
- b) Metalez, maskorrez edo bestelako material zurrunez egindako hagatxoa; muturretako batean harribitxiz apainduta egoten da, eta zapiak edo orraz-kerak lotzeko edo apaintzeko erabiltzen da.
- c) Erlojuan ordua seinalatzen duen hagatxoa.
- d) Diametro txikiko metalezko hodia, mutur bat zeharka ebakita du, eta, bestean, zorrotxoa du, xiringa bati lotzeko.
- e) Dorre edo kanpaleku baten piramide itxurako bukaera estu eta garaia.

---

2 Izan al dezake Jimek uste onik John Silverrengan?

IRAKURRI AHALA: 32. KAPITULUA

Altxorraren bila: zuhaitzen arteko ahotsa

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Zer arrazoibide erabili zuen Silverrek entzuten ari ziren ahotsak espiritu bate-nak ez zirela ondorioztatzeko?

IRAKURRI AHALA: 33. KAPITULUA

Buruzagi baten erorialdia

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Kapitulu honetara iritsi arte, ez dugu jakin zer gertatu zen Jimek itsasoan abentura izan zuen artean. Nola jakin dugu?

---

2 Iruzkindu nola hartu zuten Jim lurjabeak eta Smollett kapitainak.

IRAKURRI AHALA: 34. KAPITULUA

Eta azkena

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

- 1** Zer deritzozu hiru itsaslapurrak uhartean uzteari? Erantzuteko, hartu kontuan erabaki horren alde onak eta txarrak.

- 2** Zure ustez, zergatik «uzten dio» narratzaileak Silverri ihes egiten, justiziaren eskumenetik libre?

- 3** Narratzaileak ez diosku zer egin zuen berak diruarekin, ezta geroago zertan jardun zuen ere. Imajina ezazu nolako bizimodua izango zuen Jim Hawkinsek Ingalaterran, eta idatzi gai horri buruzko lerro batzuk lehen pertsonan.

IRAKURRI ONDOREN

Izen-abizenak: .....

Ikasturtea: ..... Eguna: .....

1 Kokatu mapa batean Stevensonek bere azken urteetan «hegoaldeko itsasoetan zehar» bisitatu zituen tokiak: Hawaii, Tahiti, Zeelanda Berria eta Samoa, gutxienez.

2 Stevensonen biografia irakurri eta gero, azaldu zergatik ez zuen aita bizi eleberriko protagonistak.

---

3 Bilatu Interneten Livingstone doktorearen bidaiei buruzko informazioa, eta laburbildu pertsonaia horren abenturak.

IRAKURRI ONDOREN

Izen-abizenak: .....
Ikasturtea: ..... **Eguna:** .....

4 Eleberriko zer pertsonaia izan da interesgarriena zuretzat? Azaldu zergatik.

---

5 Zer iritzi duzu, orokorrean, eleberrri honi buruz? Gomendatuko al zenioke inori? Azaldu erantzunak.

Ariketak eta soluzioak
Emilio Fontanilla Debesa

Edizioa
Marga Fdez. Montijano

Talde teknikoa
Gema Melero